

nych przez Księgarnię M. Arota w Warszawie. (Jestto powiatka dla młodzieży, zatytułowana: »Czarny Wolek«. Dla nas u twór ten jest mało interesujący, gdyż takich »czarnych Woleków«, gadających po polsku, można tu spotkać wielu). Atoli słowa dedykacji świadczą jakim uznaniem cieszy się p. Fiedler w szerokich kołach polskich.

J. St.

Z Brazylii

PRZYJAZD PREZYDENTA ARGENTYNY DO RIO

Tak, jak już donosiliśmy, ubiegłej soboty przybył do Rio de Janeiro prezydent Argentyny, generał Justo wraz liczną świtą. Dostojnego Gościa powitał rząd brazylijski z wielkimi honorami; ludność przy każdej nadarzonej sposobności urządziła gorące manifestacje na cześć dostojników sąsiedniego państwa.

WRAŻENIA GENERAŁA GOES MONTEIRO

Z PÓŁNOCNYCH STANÓW
Generał Goes Monteiro udzielił wywiadu korespondentowi dziennika »Correio da Manhã«, któremu w ten sposób streścił swe wrażenia odniesione z wizyty północnych Stanów Brazylii:

»Człowiek tam mocny. Zie mia dzika; dobre i szczerze wyrażenia. Stwierdziłem, że p. Getulio Vargas jest kochanym na całej północy kraju, który zwieździliśmy. Jeżeli chodziło mu o to, i gdyby wybór prezydenta konstytucyjnego zależał od bezpośredniego głosowania narodu, jestem pewien — mówił dalej Goes Monteiro — Getulio Vargas otrzymałby wszystkie głosy owej ludności. Jedyny Stan, gdzie zauważyłem pewne nieporozumienia był Maranhão, który zresztą, jak mi się zdaje, znajduje się w zupełnym upadku.

TYSIĄC NIEMCÓW Z ROSJI CHCE OSIĄŚĆ W BRAZYLII

W ostatnich latach kilka tysięcy Niemców dawno osiadłych w Rosji nad Wolgą z powodu biedy panującej w Sowietach wyemigrowało do Niemiec. Jednakże i dawna ich ojczyzna nie dała im pracy. Rząd niemiecki stara się wysłać ich do Brazylii. Dużo tych uciekinierów Niemców z Rosji już dojechało do Brazylii. Dużo ich jednak jeszcze pozostało w Niemczech, wyczekując na wyjazd do Brazylii.

W związku z tem, w ostatnich dniach brazylijski Minister Pracy powołał specjalną komisję, która ma orzec na jakich warunkach i w jakich okolicach kraju możnaby osadzić owych uciekinierów z Rosji.

KURYTYBA

MIESIĄC WAKACYJ DLA URZĘDNIKÓW

Interwentor Federalny Parany, p. Manoel Ribas podpisał dekret, który przyznaje urzędnikom publicznym 30 dni wakacji w roku.

FUNDUSZE DLA PARANY.

Rząd federalny przyznał za pomocą dla szpitala »Santa Casa« w Paranagu w wysokości 1:000\$000 i Fakultetowi Medycyny w Kurytybie kwotę 25 000\$000.

108 KONTÓW DLA SZKOLNICTWA W PARANIE.

»Diario Oficial« w Rio de Janeiro ogłosił dekret, który przyznaje Paranie zapomogę w wysokości 108 000\$000 na potrzeby szkolnictwa.

NOWY POLSKI SKŁAD TYTONIU »CHARUTARIA LIBERTY«

W tych dniach znany han-

Słynny lotnik Kubala PRZYBYWA DO BRAZYLII

Z Hervalu, od znanego publicysty i literaty, p. Witolda Białynia-Kowerskiego otrzymujemy następujące informacje:

»... Chcę słów parę napisać w sprawie notatki, jaką niedawno podał »Lud« o lotniku, majorze Kubali, który objął na czas jakąś aptekę w Wąbrzeźnie. Otóż ponieważ jestem z majorem Kubalą od dłuższego czasu w korespondencji, w sprawie zamierzonego przejeźdu przyjazdu do Brazylii, a mówiąc ściślej, wprost do mojego domu, tutaj w Hervalu, więc wyjąłem ową notatkę w »Ludzie« i wysłałem ją majorowi Kubali, prosząc o doniesienie, ile w tem jest prawdy.

W tych dniach otrzymałem jego odpowiedź, z której cytuję następujący ustęp dosłownie: »W Wąbrzeźnie rzeczywiście pracowałem jako kierownik apteki przez 2 miesiące, zastępując nieobecnego właściciela«.

Z dalszej treści listu p. Kowerskiego wynika, że słynny lotnik nie może w wytworzonych obecnie warunkach w Polsce, pracować swobodnie w swym umiłowanym zawodzie, lotnictwie wojskowym, szczególnie w naszym kraju, w skromnej posiadłości w aptece.

»P. Kubala — pisze dalej p. Kowerski — przyjeżdża tu do nas ostatecznie już w końcu bieżącego miesiąca lub początkach listopada najdalej, i zamierza osiąść w Brazylii na stałe, albo też na dłuższy czas«.

Tyle donosi nam p. Witold Białynia Kowerski, któremu ożujemy się w obowiązku podziękować za łaskawie udzieloną nam informację.

Nie wątpimy, że Polonia Brazylijska zgłotuje p. majorowi Kubali miłe i serdeczne przyjęcie i dumną będzie z tego, że wśród niej zamieszka słynny lotnik polski. P.

Polityka Polski i Francji idzie po jednej linii

Minister Spraw Zagranicznych Polski, p. Józef Beck odbył w Paryżu długą konferencję z Ministrem Spraw Zagranicznych Francji, p. Paul Boncour'em. Obaj ministrowie rozpatrywali wszystkie punkty polityki międzynarodowej oraz sprawy obchodzące bliżej Polskę i Francję. Ministrowie stwierdzili, że istnieje najzupełniejsza zgoda w poglądach na najważniejsze zagadnienia polityczne i uznali, że należy poświęcić wspólnie wysiłki dla u stabilizowania stosunków w Europie oraz przywrócenia równowagi politycznej. Mini-

strowie postanowili użyć wszelkich środków dla zorganizowania życia gospodarczego krajów naddunajskich. Z naciskiem podkreślono i uznano za szczytowi objaw, że dobre stosunki Polski z Sowietami wywierają dodatni wpływ na wschodzie Europy, do czego przyczyniają się też dobre stosunki z Gdańskiem. Obaj ministrowie w serdecznej i przyjacielskiej rozmowie postanowili utrzymać jak najściślejszy kontakt między obu rządami w ciągu najbliższych konferencji międzynarodowych.

Ilu się rodzi, żeni i umiera w jednym miesiącu w Kurytybie

DZIENNE RODZI SIĘ 8 DZIECI.

Statystyka ruchu ludności z muniypjum Kurytyby za miesiąc sierpień b. r. wykazuje, że narodziło się w tym czasie 263 dzieci; a mianowicie 130 niemowląt płci męskiej i 133 niemowląt płci żeńskiej; z powyższej liczby dzieci z legalnego małżeństwa było 253, z nielegalnych związków — 10; codziennie zatem przypada 8 urodzeń. Na poszczególne dystrykty muniypjum przypada: Kurytyba — 202, S. Casemiro do Taboão — 26, Nova Polonia (Orleans) — 7, Porto — 23, Santa Felicidade — 5. Między narodzonymi znajdują się dwie pary bliźniaków. Zanolowano nadto 22 niemowląt, które przyszły na świat martwe.

»AGOSTO-DESGOSTO«.

Powłada przysłowie brazylijskie, że miesiąc »Agosto« jest

»desgosto« dla narzeczonych.

Zabobonne przysłowie z całą surowością zachowano w Nowej Polonii i Santa Felicidade, gdzie w ciągu sierpnia nie odbył się ani jeden ślub, a w innych bardzo niewiele. Urzędowa statystyka zawierania małżeństw wykazuje: Dystrykt Kurytyba — 9, S. Casemiro do Taboão — 4, Nova Polonia — 0, Porto — 2, Santa Felicidade — 0, razem było małżeństw w muniypjum Kurytyby w ciągu sierpnia — 15.

ZGONY.

W ciągu miesiąca sierpnia w muniypjum Kurytyby zmarło 124 osób, a mianowicie 69 pól męskiej i 55 pól żeńskiej.

W dystrykcie Kurytyby zmarło 101, S. Casemiro do Taboão — 4, Nova Polonia — 4, Porto — 13, Santa Felicidade — 2.

Najwięcej ludzi umiera na chorobę serca i raka.

dłowiec p. Florjan Florecki otworzył przy placu Tiradentes nr. 305 skład tytoniowy, który zaopatrzony jest w różne pierwszorzędne rodzaje i gatunki tytoniu, tabaki i t. p.

São Paulo LIGA KATOLICKICH PAŃ W S. PAULO W SŁUŻBIE UBOGIŁOŃ.

W São Paulo, jak w każdym wielkim mieście, obok bogactw i marnotrawców, żyje wiele nędzarzy bezdomnych; żywności przystępnej, jakżeż przechoćnia, lub też w występach i zbrodni szukają środków do życia. Policja, prawo, kary

są bezsilne wobec tysięcy rzesz głodnych bezrobotnych, którzy wołają »dajcie nam pracę, to będziemy żyć uczciwie«.

Jedyna tylko instytucja ma wielki wpływ na nędzarzy; jest to Liga Katolickich Pań. Nie urządzają one balów, zabaw, tańców jak to zwykły czynią nowoczesne »panusie«, które, rzucając biednym okrucy ze swego zbytkownego stołu, sądzą, że wiele ożyją dla ubogich.

Członkinie Ligi zbierają ofiary mozołnie i wytrwale, lecz jeszcze z większym poświęceniem opiekują się nędzą, odwołując biedne rodziny wichnorach, wspomagając je nietylko materialnie lecz i moralnie. Ile te niewiasty chrześcijańskie ożyją dobrego, o tem

pewne pojacie daje sprawozdanie, które w tych dniach do stało się do naszych rąk.

W styczniu rozdano zapomóg za 27 520\$900; w lutym — 25 788\$800; kwietniu — 25 065\$; maju — 25 373\$400; czerwcu — 25 241\$400; lipcu — 25 384\$000; sierpniu — 25 697\$400; wrześniu — 24 654\$.

Sumy te, urastały nie z ty sięgi, lecz setek i dziesiątek milrejsów, idąc wprost, bez płatnej biurokracji, na otarcie łez nędzarzy.

W KILKU SŁOWACH Z CAŁEJ BRAZYLII.

Interwentor federalny zamianował tymczasowym prefektem muniypjum S. José dos Pinhaes kapitana Angelo José Pereira Chaves; dotychczasowy prefekt został zwolniony. Delegatem kapitanji portów parafskich w Iguassú został zamianowany kapitan Ruy Pereira de Mello.

W Rio de Janeiro, między innymi, naturalizowali się: pp. Mojżesz Zyngier, Dawid Brodrownik i Franciszek Bechstedt, pochodzący z Polski.

Ministrem Brazylii w Berlinie został zamianowany p. Araujo Jorge.

W mieście Victoria wykryto tajemną fabrykę zapalok.

W Rio de Janeiro na ostatnich wyścigach główną premją »Republica Argentina« wysokości 100 kontów zdobył koń »Luminar« ze stajni ministra Osvaldo Aranha.

W Castro zapalił się las własności p. Francisco Anacleto da Fonseca; straty wynoszą około 600.000\$000

Kto założył pierwszą wypożyczalnię książek

O najstarszej, znanej w historii wypożyczalni książek pisze św. Hieronim. Wspomina on o pewnym księdzu Pamphilusie, który w 309 roku poniósł śmierć męczeńską, a Kościółowi służył w ten sposób, że zgromadził 30.000 pobożnych pism i wypożyczał je osobom pragnącym lektury. Następnie w ciągu całych stuleci nic nie wiadomo o bibliotekach, któreby zajmowały się wypożyczeniem rękopisów. Dopiero z 1332 roku pochodzi wiadomość, że w Paryżu grupa bogatych ludzi tak naprzykrzała się handlarzom manuskryptów, iż ci postanowili wynajmować za odpowiednią opłatą książki miłośnikom słowa pisanego. Działanie to na sto lat mniej więcej przed wynalazieniem druku. W Anglii pierwszą wypożyczalnią książek założył król Henryk IV, pierwszy monarcha z domu Lancaster, który w roku 1399 powołany został na miejsce Ryszarda II. Król ów dla studentów uniwersytetu w Oxfordzie polecił zbudować bibliotekę, z której książki wypożyczano początkowo tylko młodzieży studującej, a następnie i innym osobom. Czytelnie, umożliwiające publiczności wynajem książek, istniały w średniowieczu również w Wiedniu i Tuluzie.

Ostatnie wiadomości

W ciągu miesiąca sierpnia b. r. wyemigrowało z Polski do Brazylii 118 wychodźców, powróciło z Brazylii do Polski 11.

Polska posiada w obecnej chwili 65-ciu konsułów honorowych

W Tarnopolu trybunał sądowy skazał trzech oskarżonych o wprowadzanie rozruchów, na 10 lat więzienia.

Słynny lotnik amerykański Lindbergh, bawiący obecnie w stolicy Danii, Kopenhagie, wysunął projekt urucho-

mienia linii lotniczej Kopenhaga — Gdynia.

Rosja zamierza przenieść swe składki towarowe z Hamburga do Gdyni.

Ojciec św. ze względu na zbyt wielki napływ pielgrzymów, postanowił usunąć z ceremonjał audyencji prywatnych zwyczaj całowania ręki papieskiej.

KURS PIENIĘDZY

Libra	58\$181
Dolar	12\$000
Złoty polski	20\$000
Marka niemiecka	4\$490
Lira	\$990
Frank francuski	\$740
Frank szwajcarski	3\$660
Belg	2\$640
Peset	1\$575
Escudo	\$570
Pez urugwajski	7\$300
» argentyński (pap.)	4\$670
» » (złoty)	10\$813
Milrejs w stanie	6\$554

SPRYTNY ŻEBRAK OMCIAŁ NABRAĆ AUTOMOBILISTĘ.

W S. Paulo, p. José de Lacerda jechał sobie samochodem przez jedną z ruchliwych awenid, gdy nagle spostrzegł przed sobą jakiegoś kulawego człowieka, który kroczył samym środkiem ulicy i ani myślał schodzić z drogi. Automobilista chciał go wyminać, ale kulawy osobnik zaskoczył mu drogę i o mało nie wpadł pod samochód. Na szczęście p. Lacerda nie jechał szybko i zatrzymał samochód na kilka metrów przed nieznanym. Ten jednak cofnął się szybko o kilka kroków i padł na ziemię tuż przy samochodzie. Automobilista myślał, że ma do czynienia z chorym, lub pijanym. Pospieszył mu więc z pomocą i ofiarował się odstawić go do mieszkania.

Tak, ale pan mił przejechał samochodem i winien mi pan odszkodowanie.

»Ja pana przejechałem? Przecież nawet pana nie dotknąłem«.

»Właśnie, że mię pan przejechał. Najlepszy dowód, że się nawet podnieść nie mogę«.

Rad nie rad, p. Dhont odwiózł swą rzekomo ofiarę do szpitala Santa Casa, gdzie w dwukrotnym szczegółowym badaniu lekarstwem stwierdzono, że kulawy osobnik nie odniósł najmniejszych obrażeń. Stwierdzono jednak, że był to nieszczerliwy zbrajek bez dachu nad głową i zatrzymano go z ilości na kilkudniową »obserwację lekarską«.

ROZMOWA W TRAMWAJU.

Starszy pan zwraca się do chłopca, który ciągle podlega nossem:

— Chłopcze, czy nie masz przy sobie chusteczki do nosa?

— Owszem mam, ale nigdy nie pożyczam niczego osobom, których nie znam.

W KINIE.

Przepraszam bardzo, czy nie zechciałaby pani zająć kapelusza, ponieważ nic nie widzę. Zapłaciłem za miejsce 3 zł.

— A ja za swój kapelusz 35 złotych.

Dr. Sylvino P. de Araujo VORONOFF
wynalazca brazylijskiego lekarstwa

Fluxo Sedatina

Kobieta jest ocalałą.
Słynny ten lekarz brazylijski jak niedawno uczone rosyjski wynalazł lekarstwo
FLUXO SEDATINA
Pewna pani cierpiąca na choroby kobiece a po zażyciu lekarstwa Fluxo Sedatina doznała w przeciągu dwóch godzin ulgi; organizm jej został uregulowany wszelkie bóle znikły na zawsze.
Fluxo Sedatina poleca się lekarzom i akuserkom,
Fluxo Sedatina używa się po wszelkich szpitalach i po Domach Zakonia w São Paulo i w Rio.
Fluxo Sedatina można nabyć w aptekach.
Na żądanie daje się porady dotyczące zniecki na list.
RIO — Rua Alameda 106

S. P. Herbert Klap schke

W ubiegłym tygodniu zmarł w Kurytybie Herbert Klap schke, długoletni urzędnik w Banco Nacional do Commercio. Zmarły gorący katolik, członek i prezes wielu towarzystw, dla swej szczupłości, pracowitości charakteru, sumiennosci i czynności zjednał sobie ogólny szacunek i poważanie w całej Paranie. W pogrzebie Zmarłego, który prowadził O. Edward, wzięli udział konsulowie: niemiecki i austriacki, delegacje licznych towarzystw z Kurytyby i Ponta Grossa oraz bardzo wielu krewnych, przyjaciół i znajomych.

Niech spoczywa w Panu!

Małżonka s. p. Herberta oraz krewni składają serdeczne „Bóg załatwi” tym wszystkim, którzy wzięli udział w odprowadzeniu zwłok Zmarłego na cmentarz.

Lily Klap schke i Krewni.

Karty do gry po 5\$500 zakupicie tylko w Charutaria Liberty Praça Tiradentes 306, dawniej Telegraf.

UWAGA! Znany skład pierwszorzędnych wyrobów marmarskich Casa Jaruga miał się teraz przy Av. João Pessoa róg Ermelino Leão.

Firma CASA S-TA ANNA otrzymała nowy transport dobrych kaszmirów, które sprzedaje po bardzo niskich cenach.

Dr. BRASIL VIANA

Lekarz - Chirurg

Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach Parana i Buenos Aires. Porady, choroby kobiece, drogi moczowo-płciowe. - Klinika ogólna. Porady: Praça Tiradentes 898 (nad apteką Tiradentes) od godz. 10 - 12 i od 15 - 17.

Rezydencja: Ul. Dr. Murley 285 Telefon 658

Mówi się po polsku, niemiecku, francusku, angielsku i hiszpańsku.

ARTYKUŁY DLA PALACZY; największy wybór u Hey i Kellermann (dawniej Winters). Rua José Bonifacio 110 (naprzeciw Garmatry).

FAJKI do naprawy jak również zapalniki przyjmują Florecki. PRAÇA TIRADENTES 306.

WIELKI KRYZYS, ŚWIETNY INTERES

Zamieni się budynek CINE TEATRO - BRASIL wraz z sosem teatralną oraz terenem, na którym się znajduje dom, w samem miasteczku São Mathens, w Stanie Parana, za dom mieszkalny blisko centrum miasta Kurytyby. Sala teatralna może pomieścić 800 osób i posiada całe umebliowanie jak: eleganckie fotele z wybranego imbiru, pianino, dwa aparaty projekcyjne oraz wiele innych przyrządów, łoża pierwszorzędne. Przy sali teatralnej znajduje się obszerny salon, dobrze umebliowany z stolami marmurowymi i t.p. na Bar, gdzie można umieścić 2 lub 3 bilsardy (najlepszy interes w mieście). Powyżej wymieniona posiadłość znajduje się w bardzo dobrym stanie, nie obciążona i ma dziś wartość 40.000\$000.

Tak samo zrobi się transakcje za pieniądze po cenie niskiej, lub przekaże się kredyty hipoteczne, gwarantowane nieruchomością ziemiąskiem.

Zainteresowani mogą zgłaszać się po bliższe informacje do Redakcji „Ludu” lub przy Praça Tiradentes 228 w Kurytybie.

„A VENCEDORA“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papiercek owijanych. Cukierki malinowe, kokosowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, masłowe i gumowe. - Przed tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. - Upraszają się Sana. Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. FRANCISZEK LACHOWSKI. Curityba - Rua Cabral N 451 - Curityba

Casa Sant'Anna

Praça Coronel Eneas 129.

Materiały Galanterijne, Parasele. Specjalne materiały sprowadzone z Fabryki S. Catharina. Ceny stałe.

DOBRA KAPUSTA KISZONA. Do nabycia w srody i soboty 1\$500 za kilo u Hey i Kellermann. Rua José Bonifacio 110 (naprzeciw Garmatry).

Baczność Rodacy!

Chcecie mieć dobrze i tanio wykonane ubrania, to udajcie się do Polskiego Zakładu Krawieckiego

ALFAIATARIA - GLORIA -

Rua Saldanha Maranhão 515

Tu możecie nabyć modne mocne materiały po bardzo niskich cenach.

Bolesław Plocharski.

POLSKI HOTEL HOTEL MARTINS

Właściciel: M. Jaruga RUA RIACHUELO N. 114 - CURITYBA - Parana - Naprzeciw Pałacu Muncyपालnego, róg Placu Dr. Gen. Marques, Caixa Postal 468 Tel 989.

Kuchnia pierwszorzędna. Urządzenia wspaniałe w modnym żelazo-betonowym pałacyku z wszelkimi wygodami i higieną. 50 pokojów urządzonych z komfortem. - Ceny przystępne.

Dekoracje artystyczne z cementu i gipsu - Fabryka posadzek

CASTAGNA I GUBERTI

Rua Ermelino Leão 91 - CURITYBA

Specjalność w wyrobach artystycznych marmurowych i granitowych. Dekoracje na sufłtach, ścianach i frontach. Podłogi z mozaiki weneckiej i Lenbia, Schody, Zlewki, Nagrobki.

Bank Francusko - Włoski

Południowej Ameryki

Ullea 15 de Novembro - Róg 1-ro de Março

Curityba

KAPITAŁ ZREALIZOWANY Frs. 100 MILJONÓW FUNDUSZ REZERWOWY Frs. 138 MILJONÓW

31 Filje w Brazylii, Francji, Argentynie, Urugwaju, Chile, Kolumbii. Korespondent oficjalny Skarbowy francuskiego i włoskiego.

Załatwia wszelkie operacje Bankowe na najlepszych warunkach.

Podjejmują się przesyłek pieniężnych do Polski w złotych w każdej innej walucie za pośrednictwem następujących banków

Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa.

Filje: Baranowice, Będzin, Brześć n/ Bugim, Częstochowa, Kalisz, Katowice, Kowel, Kraków, Łódź, Lublin, Lwów, Plock, Poznań, Radom, Równe, Sosnowiec, Wilno i Włocławek i korespondentów we wszystkich miastach polskich.

Bank Francusko - Polski, Paryż

Filje: Częstochowa, Gdańsk, Kstowice, Łódź, Poznań i Warszawa.

Kto chce jechać do POLSKI lub z Polski do BRAZYLII niech się uda tylko do solidnej Kompanji Okrętowej

„Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique“

JEDNOLITA TRZECIA KLASA.

KOMPANJA TA SPRZEDAJE BILETY BEZPOŚREDNIO DO KAŻDEGO MIASTA W POLSCE i odwrotnie bilety „chamafa” z Polski do Brazylii.

Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylią i Argentyną.

Doskonała organizacja przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a szczególnie z POLSKI.

Informacje w języku polskim i brazylijskim udziela

P. TEOFIL G. VIDAL

Curityba -- Praça Carlos Gomes 315-321 Parana

100 CHARUTÓW po 7\$000 - Tabak do zazywania kilo 6\$000 - kupicie tylko u Floreckiego. PRAÇA TIRADENTES 306. (dawniej Telegraf).

TUTKI do pap. 100 szt. \$700, tabaki tureckie i t. d. najtaniej w Charutaria Liberty PRAÇA TIRADENTES 306. (dawniej Telegraf).

Do działaczy społecznych w Santa Catharinie

Zarząd Towarzystwa „BRANTIA POMOC” w Itayopolis - Alto Paraguassu zorganizował Komitet pod nazwą „Pomorzani Katarzyńskich”, który ma na celu zadokumentować istnienie polskiej kolonii, uwydatnić tężność narodową, dać świadectwo, że Polska nas interesuje, że jesteśmy jej wiernymi synami i gromadą, i że w sercu nam leży całość Ziemi Polskiej.

Chcemy dotrzeć do każdego progu, aby dowiedzieć się, gdzie jeszcze biją serca polskie, a gdzie wygasły - rozgrzać je.

Chcemy przeprowadzić spis ludności polskiej i od każdej rodziny zebrać tylko jednego milrejisa na obronę Morza Polskiego.

Chcemy pomóc Lidze Morskiej i Kolonjalnej, bo Polska to nie tylko kraj ojczysty, ale wszyscy Polacy rozsypani po całej kuli ziemskiej wraz z zastępami młodych pokoleń, które nie widziały Polski, ale znają ją oczyma duszy. Z obywateli chcemy przyczynić się do zagwarantowania Morza i Pomorza, chociażby przez dołożenie jednej maszyny, śruby, albo masztu na okręcie polskim, które będą strzegły ziem naszych Ojców. Na to musi być grosz zbiorowy. Niech nasz czyn nosi miano wartości moralnej i materialnej. Musimy być świadomymi, że Polskę mamy żywą i wobec niej jesteśmy żywi.

W celu przeprowadzenia spisu ludności polskiej i zebrania po jednym milrejisie od rodziny wszystkich działaczy społecznych w terenie Sta. Katarzyna o przystąpieniu do Komitetu jako członkowie i Obywatele współpracy. Wysyłamy listy, formularze

mianujemy w sprawie polskiej członkami KOMITETU następujących Obywateli PP.: Leonard Bialecki, Batista, Cor. Cresolunio; Winoente Herak, Grão Pará, Munic. Orleans do Sul; S. S. Katechistki, Warnów - Alto, Cor. Warnów, via Blumenau; Jakób Tarasowski, Caminho da Areia, Cor. Warnów, via Blumenau; Sylwester Michalak, Flahelro Cor. Imbo - Benedetto, via Blumenau; S. S. Katechistki, Sta. Maria Cor. Imbo - Benedetto, via Blumenau; S. S. Bernardynki, Massaranduba, via Blumenau; Jósef Dryll, Telegrafica a/c E. Manke, Massarandubinha via Bananal; Jan Krawulski, Breço Joaquim, Cor. Luiz Alves, via Itajai; Franciszek Cis, Bejamin Constante, Cor. Jaragua; Marcin Wróblewski, Treze de Maio, Massaranduba, via Blumenau; Jan Fronkiewicz, Rio Natal; Marta Górska, Rio Vermelho; Wacław Michałowski - Bateas de Baixo; Władysław Łaska, Cor. Campo Alegre; Józefa Skierniowska Itayopolis B. Paraguassu; Aleksandra Skierniowska, B. Paraguassu Itayopolis; Jan Ceranowicz, São João - Itayopolis; Jan Jamlelniak, São Pedro - Itayopolis; Michał Puchalski, Rio da Estiva - Itayopolis; Michał Hortia, Pinalhal via Paraguassu - Itayopolis; R. Wachowicz A. Paraguassu - Itayopolis; Władysław Maczowski, Rio da Prata, via Paraguassu - Itayopolis; Stanisław Jarosz, Rio da Prata; Franciszek Rodzicki - Rio Natal; Michał Polak - Papandawa via Canoinhas; Ludwik Pieczarka, Rio Novo - via Canoinhas; Longin Flenk, Timbostinho - Serra das Mortes, via Canoinhas; Władysław Siembrowski - Tres Barras; Franciszek Pinal - Valões; Andrzej Wal, Oco via Valões; Ciemielowski, Rio da Areia - Correlo Felipe Schmidt; Dr. Ludwik Wolski, - Porto União; Michał Nowak - Barra Mansa; Czesław Mazurek - Canoinhas; Franciszek Patroch-Darkowski - Porto União; Ks. Antoni Kuoseroski - Luiz Alves via Itajai; Stawomir Werpachowski - Massaranduba; Stanisław Szpoganow - Florianopolis. Wiemy, że do wielu poważnych osiedli polskich nie wysła-

liśmy jeszcze z powodu braku odpowiednich adresów. Aby przyspieszyć tę akcję wzywamy wszystkie Towarzystwa i organizacje polskie do zgłoszenia się pod naszym adresem, aby mogły otrzymać odpowiednie formularze.

Rodaoy! Drobnzy datek na rzecz obrony Morza Polskiego będzie świadczyć o naszej liczbie

Kącik gospodarczy

MLEKO Z SOJI

Jeszcze mało znana jest u nas w Brazylii, soja i jej wszechstronny pożytek. Stosownie do przygotowania i przyprawy do dalkowej, różne można z niej przyrządzić potrawy jak zupy, kluski, kotlety, pierogi, ciasta, i t.p.

Przed kilku laty zrobiono we Francji próba; przygotowano wielki, suty obiad z potraw samej soi. Podano na stół: smaczną zupę ze soi, omelet i kluski sojowe, kotlet, pieczeń ze soi, wreszcie ciasta i konfitury sojowe, a zakończono kawą ze soi.

Na ów obiad zaproszono wielu lekarzy, botaników, redaktorów dzienników, a wszystkim smakowały znakomicie potrawy ze soi i nachwalił się ich nie mogli.

Wspomnę tylko o mleku sojowym; jak z soi się wyrabia.

Należy soję moczyc w letniej wodzie godzinę lub dłużej, aby z niej zdjąć łuskę. Następnie moczyc się ją jeszcze około 20 godzin w letniej wodzie, aby zupełnie zmiękła. Gdy już jest miękka odlewa się wodę, a soję rozmiążdża się, można ją np. utłuc w garaku na miazgę lub przekręcić dwa razy przez maszynkę od mięsa. Białą miazgę trzeba przefiltrować (tub wycisnąć przez czyste płótno) a ów płyn jest mlekiem s o j o w e m.

Zasługuje ono w zupełności

i poczucia polskości. Czem liczniej Rodziny Polskie pospieszą z drobną ofiarą i zostaną zapisane w poczet ludności polskiej, tym lepsze wystawią sobie świadectwo wobec Macierzy.

Za Komitet:

Franciszek Pasternak prezes Luliusz Flonk sekretarz Wacław Andrzejewski skarbnik.

mleko zwykłe, naturalne, gdyż zawiera w sobie wielki procent tłuszczu. Używać je można w poroży, także dla ochorych w różnych zakładach i szpitalach. Probowano je dawać nawet małym dzieciom, i nie bez pożytku, zwłaszcza mieszane z mlekiem naturalnym.

W gospodarstwie mleko sojowe ma wielkie również zastosowanie. Jest dobrym, zdrowym pokarmem np. dla cieląt, prosiąt i t. d.

Mleko z soi posiada i tę dodatkową siłą, że nie zawiera w sobie żadnych zarazków tuberkulicznych, co się zdarza niekiedy w mleku naturalnym. Może je także przechować w stanie kondensowanym (zjęszczonym), w proszkach lub jako konserwy we fiaskach i słoikach.

Wobec bezrobocia i nędzy, która się z tego powodu szerzy, ma soja, jej mleko, chleb, potrawy coraz większe zastosowanie w Europie, zwłaszcza we Włoszech i Niemczech.

Soję sadi się i uprawia w podobny sposób jak fizon i kukurudzę. Owszem lepiej się udaje od nich i na słabszych ziemiach. Korzystajmy przeto i uprawiajmy tak użyteczną roślinę a nie zaznamy biedy ani też naszego rodziny.

Z M.

SO-LETNI NOWOŻENIEC

Nie może leknieć do ślubu.

Para małżeńska, składająca się z 80 letniego męża i 28 letniej żony, to stało niezwykłe, nawet w dzisiejszych czasach ekstrawagancyj! Matężniwo takie skojarzyło się przed kilku dniami w New Jorku po bardzo romantycznym poznaniu.

Utalentowany poeta, Crosby Leonard, młody duchem, choć leciwy ciałem, wyglądał nad wiek młodo i gdyby nie lekkie drżenie głosu i pochylenie ramion, mógłby z powodzeniem udawać młodokosa, sześćdziesięcioletnia. Indagowany, co go skłania do ożenku w tak późnym wieku, twierdzi, że wbrew prawom natury, czuje się „dużym chłopcem”.

• O ŚWIATA •

Caixa postal 155 - Curityba Parana

Otrzymała następujące książki:

- Wśród Pionierów Polskich na Antypodach - Kaz. Gluchowski. 11\$
Helena Mniszek - Trędowata dwa tomy 12\$000
M. Sncłarski - Przygody Polskich podróżników 10\$500
Stefan Błicki - Dziwiewiała fala 7\$
Al. Janowski - Warszawa 44\$000
K. Makuszyński - Bszgrzeszono 30\$000
Emil Baumann - Zaak na dion 6\$
Florence Barclay - Biala księżka z Wotoster 10\$000
Jerzy Bandrowski - Zojoka 14\$000
Widomosci z fizyki - Władysław Ziobicki 10\$000
Gramatyka języka polskiego 9\$000
I. Stein i R. Zawulski 9\$000
Metodyka pierwszych lat nauczania - L. Jeleńska 12\$000
Zarys logiki - Dr. Kazimierz Sołtki 6\$000
Zarys anatomji fizjognomji i higieny - Dr. Zofja Wojna 8\$000
Akademia Józka - Miroslaw Bazuda 18\$000
O duchach djajbach i kobietach - Kornel Makuszyński 8\$000
Słofce w Herbie - Kornel Makuszyński 12\$000
Płomienna północ - Antoni Osendowski 10\$000
Siarci Edmunda Solomy Zymant 10\$000
Nowkowski 10\$000

